

Abstrakt - čeština

Tato práce je zaměřena na lidovou spiritualitu řádu bektášíja. V průběhu terénního výzkumu v Albánii, Kosovu a Severní Makedonii bylo zjištěno, že velmi důležitý je pro spiritualitu bektášíje kategorie Posvátna. Nejprve pojednáme o kategorii posvátno a spiritualita, v první části práce dále nalezneme aplikaci kategorie Posvátno na bektášíju. Používáme zde model navržený Ninianem Smartem a Zdeňkem Vojtíškem, který umožňuje zahrnutí lidových prvků a individuality spirituální zkušenosti bez jejich hodnocení či zjednodušování. Jsou součástí širšího rámce spirituality, ve kterém mají své místo její různé roviny – posvátné předpoklady, obřady, zážitky, společenství, etika, tvorba a příběhy.

Spiritualita člověka se může napájet na různých rovinách z různých zdrojů. V průběhu terénního výzkumu jsem došel k závěru, že lidé, kteří čerpají z bektášíje pro svou osobní spiritualitu, nepřijímají bektášíju jako celek, ale spíše si z této tradice vybírají prvky, které zahrnují do své osobní spirituality jako prvky lidové. Druhá část práce je zaměřena na jejich zdroje - prvky z místní kultury, z křesťanství nebo šamanismu. Osobní spiritualita lidí, čerpajících pro svoji zbožnost inspiraci z bektášíjské tradice, je spíše fragmentární, připravená podle pragmatického individualismu. Prezentuje se jako životní styl spíše než jako lidový islám, jako náboženství objektivní pravdy, ale tato pravda je neslučitelná pouze s jednou tradicí, je přístupna i tradicím dalším a věřící mohou svojí spiritualitu sytit i z jiných zdrojů než z islámu, především ze zdrojů lidové zbožnosti, sycené zdroji jak explicitně náboženskými, tak i náboženskými spíše implicitně.